

Pretty Woman Live on Tour

Draaiboek voor het geven van voorlichting over
misbruikrelaties/loverboys
Voor meiden van 12 tot en met 18 jaar

Pretty Woman
Juni 2005

Colofon

© Pretty Woman, juni 2005

Het draaiboek “Pretty Woman Live on Tour” is ontwikkeld in opdracht van ‘Pretty Woman’.

Auteurs:

Cornely Fakkell

Izabella Gergely

Jessica Mik

Katja van Dodeweerd

Maaïke van den Bor

Suzanne van der Ham

Ondersteuning en begeleiding door ‘Pretty Woman’.

Het is niet toegestaan tekst van dit draaiboek te kopiëren of over te nemen zonder voorafgaande toestemming van ‘Pretty Woman’.

Pretty Woman

p/a Stade Dienstverlening

Achter Clarenburg 25

3511 JH Utrecht

prettywoman@stade.nl

tel: 030 2317100

Voorwoord

Voor je ligt “Pretty Woman Live on Tour”; een draaiboek voor het geven van voorlichting over misbruikrelaties/loverboys.

In het kader van onze opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening aan de Hogeschool van Utrecht, hebben wij voor ons afstuderen een praktijkgestuurd onderzoek uitgevoerd. Hierop gebaseerd hebben we het draaiboek “Pretty Woman Live on Tour” ontwikkeld gericht op het geven van voorlichting over misbruikrelaties. Een extreme vorm van een misbruikrelatie is het fenomeen “loverboys”.

Een van de eisen die de school stelt aan de afstudeeropdracht is dat de opdracht innovatief en actueel is en passend binnen het opleidingsprofiel van het maatschappelijk werk. Met deze eisen in gedachten houdend, hebben we voor de instelling ‘Pretty Woman’ gekozen. ‘Pretty Woman’ wilde dat er een voorlichtingsdraaiboek over misbruikrelaties zou komen die binnen de instelling overdraagbaar zou zijn.

We hebben voor ‘Pretty Woman’ als opdrachtgever gekozen omdat een ieder van ons interesses heeft op het gebied van jeugd- en gedwongen prostitutie binnen het werkveld van een maatschappelijk werker. Ook wilden we een directe en concrete bijdrage leveren aan de gebruikte methode binnen een instelling.

We hebben onderzoek gedaan door middel van literatuurstudie. Tevens hebben we ons gericht op de behoeften, m.b.t voorlichting over misbruikrelaties van: medewerkers van ‘Pretty Woman’ die voorlichting geven; de doelgroepen die voorlichting hebben ontvangen; hulpverleners van verwante instellingen; docenten werkzaam op middelbare scholen waar voorlichting wordt gegeven; hulpverleners die doorverwijzen en te maken hebben met de doelgroep waar wij ons op richten.

Het voorlichtingsdraaiboek bestaat uit drie delen gericht op drie doelgroepen:

Deel I: Meiden in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar.

Deel II: Gemengde groep (jongens en meiden) van 14 t/m 18 jaar.

Deel III: Ouders.

Dit draaiboek moet een soort leidraad / handvat zijn dat gebruikt kan worden om voorlichting aan verschillende doelgroepen te geven.

Voorlichting geven aan verschillende soorten groepen is een kwestie van advies op maat. Dit draaiboek beschrijft verschillende methoden die gebruikt kunnen worden binnen de voorlichting en geeft tips over hoe je, als begeleider, de voorlichting bij een bepaalde groep kan laten aansluiten.

Het ontwikkelen van dit draaiboek was erg leerzaam voor ons en we zijn veel te weten gekomen op het gebied van misbruikrelaties, prostitutie en de loverboyproblematiek.

Wij zijn van mening dat “Pretty Woman Live on Tour” de praktijk een goed handvat kan bieden op het gebied van het geven van voorlichting over misbruikrelaties/loverboys.

Graag willen wij de medewerkers van 'Pretty Woman' bedanken en een ieder die zich ingezet heeft voor de totstandkoming van dit draaiboek.

Cornely Fakkell
Izabella Gergely
Jessica Mik
Katja van Dodeweerd
Maaïke van den Bor
Suzanne van der Ham

Utrecht, Juni 2005

Inhoudsopgave

Dit is deel I van het draaiboek “Pretty Woman Live on Tour” gericht op de doelgroep meiden van 12 t/m 18 jaar.

Visie en doelstelling	5
Verantwoording	6
Inleiding	7
Richtlijnen voor de begeleiders	8-13
• Voorbereiding	8
• Uitvoering	10
• Evaluatie	13
Thema’s binnen de voorlichting	14-21
• Thema: ‘Pretty Woman’	14
• Thema: ‘Misbruikrelaties/Loverboys’	16
• Thema: ‘Weerbaarheid’	18
• Thema: ‘Voorbeelden uit de praktijk’	20
• Thema: ‘Familie & netwerk’	21
Vormen van voorlichting	22-25
• Open gesprekken	22
• Video	22
• Theater	23
• Testen	24
• Spellen	25
Literatuursuggesties	26
Bronvermelding	27
Bijlagen	28-41
• Daderprofiel	28
• Slachtoffersignalen	30
• Theater a la Carte	33
• Hoe ideaal is jouw vriendje.....?	36
• Hoe ideaal is jouw vriendje.....?	37
• Relatietest	38

Visie en doelstelling

Zoals eerder beschreven hebben wij ons met ons onderzoek gericht op het verzamelen van kennis over de behoeften van de 3 doelgroepen, de medewerkers van 'Pretty Woman', verwante instellingen, doorverwijzers en docenten, m.b.t. voorlichting over misbruikrelaties. Deze verworven kennis hebben wij verwerkt in dit voorlichtingsdraaiboek. Wij hebben getracht met dit voorlichtingsdraaiboek de voorlichting overdraagbaar te maken binnen de instelling 'Pretty Woman', zodat er door elke medewerker methodische voorlichting kan worden gegeven. Dit draagt bij aan de kwaliteitsbevordering van de signalering en preventie van misbruikrelaties. Ook hebben wij als doel de voorlichting beter te laten aansluiten op de verschillende doelgroepen. Daarom hebben wij ervoor gekozen ons voorlichtingsdraaiboek onder te verdelen in drie draaiboeken gericht op de drie doelgroepen. Zo willen we bewerkstelligen dat de gene die voorlichting geeft zijn voorlichting ook specifiek aanpast op het niveau en de belevingswereld van de groep.

Misbruikrelaties voorkomen is een doel wat niet haalbaar is met het geven van voorlichting. Er is vaak sprake van meerdere factoren en de duur van de voorlichting is te kort en niet frequent genoeg om misbruikrelaties te voorkomen. Wat wij dus willen bereiken met dit voorlichtingsdraaiboek is het beperken van misbruikrelaties tussen jongens en meiden van 12 t/m 18 jaar. Dit is mogelijk door de voorlichting te richten op de drie verschillende doelgroepen. Zo willen we potentiële slachtoffers bewuster maken van een misbruikrelatie met als doel deze te herkennen. Voor ouders geldt dat de voorlichting een meer signalerende functie heeft. Voor hulpverleners en docenten geldt dat zij weten hoe zij adequater kunnen verwijzen. Hierdoor kan er op een juiste manier gehandeld worden om zo ook misbruikrelaties te beperken.

Misbruikrelaties, specifiek de loverboy problematiek, zijn aan veranderingen onderhevig. Dit heeft te maken met de normen en waarden rondom seksualiteit die mede onder invloed van de media veranderen. Maar ook de werkwijze en signalering van loverboys zijn veranderlijk. Zij passen zich aan op het beeld wat over hen geschetst wordt. Hier hebben we rekening mee gehouden binnen dit voorlichtingsdraaiboek, door de voorlichting niet te richten op loverboys specifiek, maar het te richten op misbruikrelaties. Ook komen er per doelgroep verschillende thema's aan bod die gericht zijn op de normen en waarden rondom seksualiteit.

Wat wij ook met dit draaiboek willen bewerkstelligen is dat er binnen de voorlichting integrale communicatie plaatsvindt. Dat wil zeggen dat er op verschillende niveaus, dus door de verschillende doelgroepen en hulpverleners, ervaring en kennis wordt uitgewisseld, om zo met elkaar in contact te blijven. Zo blijf je op de hoogte van de mogelijke veranderingen in de praktijk en kan je de bestaande voorlichting hierop aanpassen.

Verantwoording

Er wordt op dit moment voorlichting gegeven aan verschillende doelgroepen met een preventieve en signalerende functie. Deze voorlichting wordt over het algemeen gegeven aan potentiële slachtoffers. Vaak zijn ouders, maar ook hulpverleners en leerkrachten onvoldoende op de hoogte van het fenomeen “loverboy”. En zij zijn nou juist diegenen die signalen kunnen opvangen bij de doelgroep als er sprake is van een misbruikrelatie. Ter wille van de samenwerking en potentiële slachtoffers is het daarom van groot belang om aan verschillende doelgroepen structureel voorlichting te bieden. Dit is waar ‘Pretty Woman’ een bijdrage in wil leveren. Eén draaiboek is daarom specifiek op de doelgroep ‘ouders’ gericht. Het algemene deel van de draaiboeken, de visie en doelstellingen en de verantwoording is bij elk draaiboek gelijk.

Waar voorlichter staat, kan ook hij of zij gelezen worden.

Vanuit de vraagstelling van ons onderzoek: *Hoe kan de voorlichting aansluiten op de drie doelgroepen?* Hebben wij onderzocht waar de behoeften liggen met betrekking tot het geven van voorlichting. Dit hebben wij gedaan door middel van interviews met verschillende betrokkenen.

Naast de informatie die wij door middel van interviews verkregen hebben, hebben wij voor het maken van dit draaiboek ook gebruik gemaakt van andere mondelinge bronnen, onder andere (ervarings)deskundigen op het gebied van de loverboy problematiek.

We hebben ons daarnaast verdiept in specifieke literatuur. Daarbij willen we verwijzen naar onze literatuurlijst die aan elk van de drie draaiboeken gekoppeld is.

Inleiding

Voor je ligt deel I van “Pretty Woman Live on Tour”, een draaiboek voor het geven van voorlichting over misbruikrelaties. Dit draaiboek geeft richtlijnen aan begeleiders voor het geven van voorlichting aan de doelgroep ‘meiden van 12 t/m 18 jaar’.

De slachtoffers zijn vaak meiden in de puberteitsfase. Puberteit is een periode vol veranderingen. Lichamelijke groei kan ook psychische gevolgen met zich meebrengen: verwarring, onzekerheid en angst over de groei van het lichaam. Pubers leven met de dag en hebben geen helder beeld van de toekomst. Ze zijn op zoek naar hun eigen identiteit: wie ben ik, wat wil ik en wat zijn mijn mogelijkheden? Het belang van het uiterlijk is groot, ze willen in de smaak vallen bij anderen. Kenmerkend bij pubers is dat ze vaak een ideaalbeeld voor ogen hebben: een held, een idool, een lieve vriend. Wanneer ouders de emotionele, gevoelsmatige behoeften afwijzen, kan het gebeuren dat ouders en pubers uit elkaar gaan groeien, dat pubers zich afsluiten en hun heil ergens anders gaan zoeken. Als een puber alleen staat, zich afgewezen voelt door zijn ouders en ook geen aansluiting bij leeftijdsgenoten heeft, kan de eenzaamheid toeslaan. Eenzaamheid is een voedingsbodem voor depressiviteit. Wanneer de “ideale vriend”/loverboy opduikt in het leven van zo’n meisje is het niet verwonderlijk dat ze vatbaar is voor de charmes van een loverboy. Hierbij kunnen de cognitieve vaardigheden van de slachtoffers een rol spelen. Het is vaak zo dat ze door een beperkte cognitie niet het inzicht hebben om de gevolgen en de ernst van de situatie te overzien.¹

De loverboyproblematiek is een zeer complex fenomeen aangezien er ook allerlei psychologische aspecten een rol spelen, zoals de samenloop van de weerbaarheid van het slachtoffer met de manipulatieve vaardigheden van de jongen. Dit in combinatie met sociale aspecten, zoals binding met thuis en met school, maakt het geheel complex voor de hulpverlening. Vandaar ook het belang om goed af te bakenen. Het gevaar bestaat anders dat de complexiteit, tijdig op te leveren concrete resultaten in de weg staat.²

Vanuit de vraagstelling van ons onderzoek: *Hoe kan de voorlichting aansluiten op de drie doelgroepen?* Hebben wij voor deel I van het voorlichtingsdraaiboek onderzocht waar de behoeftes liggen van meiden van 12 t/m 18 jaar met betrekking tot het geven van voorlichting. Dit hebben wij gedaan door middel van interviews en vragenlijsten uit te delen bij meiden die voorlichting hebben ontvangen van medewerkers van Pretty Woman. ‘Pretty Woman’ is van mening dat ieder meisje, ongeacht het intellectuele niveau, slachtoffer kan worden van een misbruikrelatie als wel van een loverboy.

Dit draaiboek is daarom gericht op ‘meiden van 12 t/m 18 jaar’ in brede zin. Om de voorlichting werkelijk aan te laten sluiten op de doelgroep is het van belang dat de voorlichting aangepast wordt op het niveau, de leeftijd en de belevingswereld van de meiden waarvoor de voorlichting is bedoeld. De richtlijnen hiervoor staan beschreven in dit voorlichtingsdraaiboek.

Namens “Pretty Woman live on tour”,
Succes!

¹ Tettero E., “*Pubers. Rondom het kind*”. Boom, 1992

² Jeugdwerkadviesbureau ‘De Heuvel’ en Scala, “*Verslag van de werkconferentie over loverboys, Rotterdam*”, december 2003

Richtlijnen voor begeleiders

Voorbereiding

Aandachtspunten

Afspraak maken voor het geven van voorlichting

Als je een afspraak maakt voor het geven van voorlichting op een VMBO-school, kun je dat het beste doen met iemand die de eindverantwoordelijkheid draagt. Dit maakt afspraken maken en nakomen helder, omdat er maar twee partijen zijn die betrokken zijn.

Bespreek de randvoorwaarden, deze kunnen zijn, in volgorde van prioriteit:

- Vraag naar het doel van de voorlichting. Is deze van signalerende aard? Dus vermoedt de school dat er meiden in de klas zijn die in een misbruikrelatie terecht zijn gekomen, werk dan niet met Theater a la Carte. Een grote groep maakt het moeilijk om voor jou als voorlichter te signaleren.
- Heeft deze school/klas eerder voorlichting ontvangen? Zo ja, vraag naar welke vorm. Welk theater is gebruikt, welke videoband. Uitkomst kan zijn om andere middelen te gebruiken in de voorlichting dan die al bekend zijn, zie bijlagen in dit voorlichtingsdraaiboek.
- Aantal docenten die aanwezig mogen zijn ten tijde van de voorlichting
- Lokaal die voor weinig afleiding zorgt, dus niet een lokaal met ramen die op de gang uit kijken
- Een (eind)verantwoordelijke die jou zal begeleiden en daarvoor de (eind)verantwoordelijkheid draagt

Het aantal deelnemers

Als je een afspraak hebt met een instelling of school waar je voorlichting gaat geven, vraag dan ook aan hoeveel meiden je voorlichting zal geven. Zo kun je je van te voren al voorbereiden op de voorlichting. Bij een kleine groep is de kans groter dat er meer interactie zal zijn tussen de groepsleden onderling en tussen de groep en de voorlichter.

Daarnaast kun je het materiaal dat je gebruikt op het aantal deelnemers aanpassen. Bel ook een paar dagen van te voren op om te controleren of alle benodigde middelen aanwezig zijn en of het aantal deelnemers nog hetzelfde is gebleven.

Samenstelling groep (niveau/ethniciteiten)

Zorg ervoor dat je van tevoren weet voor wie de voorlichting bestemd is. Er is een groot verschil tussen meiden met Havo-niveau en meiden met VMBO-niveau. Het is dan ook van belang om hier je taalniveau op aan te passen. Daarnaast moet je in ogenschouw houden dat een groep VMBO-leerlingen een lagere spanningsboog heeft.

Houdt ook rekening met verschillende nationaliteiten, ethniciteiten, culturen en de verschillen onderling, geloofsovertuiging en taboes binnen de groep. Bepaalde onderwerpen zullen minder bespreekbaar zijn dan andere onderwerpen en het is dan handig om de voorlichting daar op aan te passen.

Ruimte/locatie

Als je nog nooit op de locatie bent geweest waar je de voorlichting gaat geven, is het handig om van te voren te weten hoe je daar moet komen. Rij er een keer langs of als dit niet mogelijk is, zorg voor een goede routeplanning. Neem voor de zekerheid altijd een telefoonnummer mee, zodat als er iets gebeurt je altijd contact kan opnemen.

Daarnaast is het handig om er een half uur eerder te zijn, zodat je op je gemak even de ruimte kan verkennen en je kan voorbereiden op de voorlichting. Ook kun je dan controleren of de middelen/apparatuur die je bij de voorlichting gaat gebruiken er zijn en of ze het doen.

Middelen

Als er een afspraak voor de voorlichting wordt gemaakt, geef dan altijd gelijk door welke middelen/apparatuur je nodig hebt. Doe dit op tijd! Vaak moeten tv, video, projector e.a. gereserveerd worden. Als je een dag van te voren belt voor het aantal deelnemers, vraag dan gelijk of de apparatuur ook geregeld is. Zo voorkom je misverstanden.

Zorg dat je een checklist hebt met alle materialen die je zelf moet meenemen.

Tijdsplanning

Je dient minimaal een uur uit te trekken voor een kortdurende voorlichting met een gedeelte van een videoband. Er zijn verschillende videobanden die je bij een voorlichting kan gebruiken. De tijdsduur van een videoband wisselt. Je kan ervoor kiezen om in een voorlichting van een uur een gedeelte van ongeveer 10 minuten te laten zien van een videoband. De voorkeur gaat uit naar een voorlichting van 1,5 uur.

Met gebruik van theater 'A la Carte' zal je voor de voorlichting 1,5 uur moeten uit trekken.

Uitvoering

Aandachtspunten

Goede inleiding

Begin je voorlichting door iedereen te verwelkomen en vertel wie jij bent, bij welke organisatie jij werkzaam bent en wat deze organisatie doet. Een goede en boeiende inleiding zet de sfeer voor de rest van de voorlichting. Als het niet duidelijk is wat je komt doen en waarom, kan je snel de aandacht verliezen.

Tip: Begin met een anekdote of een grap om het ijs te breken.

Opstellen van huisregels

Om tot veiligheid te komen, kun je een huisregels op stellen met de leerlingen. Benadruk het respect dat ze voor elkaar en ieder zijn inbreng horen te hebben.

Concrete regels kunnen zijn:

- Mobiele telefoons uit.
- Niet lopen onder de voorlichting; mensen die moeten plassen kunnen nu nog snel gaan en anders pas aan het einde weer.
- Elkaar uit laten praten.
- Lachen mag, maar elkaar uitlachen niet.

Samenstelling groep (niveau/veiligheid)

Je gaat voorlichting geven over gevoelige onderwerpen. Je kunt veiligheid creëren door de meiden erop te wijzen dat je gevoelige onderwerpen zal bespreken. Je kunt tegen ze zeggen dat je van de meiden verwacht dat iedereen hier serieus mee om gaat en dat iedere inbreng gerespecteerd behoort te worden. Je stimuleert het gevoel van veiligheid ook door te zeggen dat alles wat binnen het klaslokaal wordt verteld, binnen die vier muren zal blijven. Wanneer het erop lijkt dat er niet serieus met onderwerpen wordt omgegaan, spring hier dan meteen op in. Stel voor jezelf deze duidelijke grens, anders wordt het naarmate de voorlichting vordert steeds lastiger om hier op in te gaan. Doe je dit niet, dan is het voor andere meiden moeilijker om serieus en open te zijn over hun gevoelens en ideeën.

Let er daarnaast op dat de normen en waarden binnen de groep kunnen verschillen, mede door het verschil in cultuur en religie. Er wordt bijvoorbeeld binnen verschillende culturen vaak gezwegen over seksualiteit mede door het taboe en door het belang dat gehecht wordt aan reinheid en kuisheid. Creëer ruimte voor ieders standpunt door de meiden naar elkaar te laten luisteren.

Houd ook rekening met mogelijk grote verschillen tussen de deelnemers wat betreft kennis en ervaring. Iemand kan er modern en uitdagend gekleed zijn, maar kan op seksueel gebied totaal onervaren zijn. Andersom is dat ook zo, wanneer iemand kuis gekleed is wil dit nog niet zeggen dat er weinig kennis en ervaring op seksueel gebied is.¹

Culturele verschillen

In een groep met verschil in religie en nationaliteit dien je ook rekening te houden met die van de Islamitische. Bekend is dat waarden en normen ten opzichte van seksualiteit,

¹ Ggd, 'Lang Leve de Liefde', Nederland, 2005

het maagd zijn, vrouw zijn anders kunnen zijn dan die van de Nederlandse cultuur. Omdat je voorlichting zich richt op misbruikrelaties wil je deze normen en waarden boven tafel krijgen. Wat bepaalt dat jij een slet of hoer bent? Wanneer ben je wel of niet maagd.

Maak gebruik van thema's als kleding, roken, uitgaan, alcohol drinken, maagd zijn. Lok de discussie uit en laat ze van elkaar leren en geef zelf samenvattingen van hetgeen wat wordt gezegd. Houd hier ook de interactie in je achterhoofd en het verschuiven van grenzen in ogenschouw. Dit zijn alweer belangrijke thema's die ervoor kunnen zorgen dat een ieder kan afglijden in een misbruikrelatie.

Interactie

Interactie tussen de groepsleden zelf en tussen de voorlichter is erg belangrijk. De interactie staat in de voorlichting centraal. Door interactie maak je de voorlichting levendig voor de meiden. Door veel in te gaan op wat je ziet en hoort, maak je onderwerpen bespreekbaar. Door eigen ervaringen te vertellen laat je zien dat ook jij wel eens je grenzen verlegt en dat jij ook wel eens dingen doet waar je geen zin in hebt. Door te benadrukken dat zelfs jou dit wel eens kan overkomen, zullen de meiden minder schaamte hebben en sneller met eigen ervaringen naar voren komen. Het is dan van belang om de meiden bewust te maken van hen eigen grenzen. Hierbij is interactie noodzakelijk!

Thema's

Binnen het geven van voorlichting over misbruikrelaties onder meiden van 12 t/m 18 jaar zijn er thema's die specifiek behandeld kunnen worden. Voor de uitwerking van de verschillende thema's verwijzen we naar hoofdstuk 2.

Signalering en preventie

Hoe kan je risicogedrag of risicomeiden signaleren als voorlichter? Vraag bijvoorbeeld voor de voorlichting aan de begeleiders/docenten of ze vermoeden dat er risicomeiden zijn in hun groep. Dit kunnen meiden zijn die vaak spijbelen of afwezig zijn. Let in de voorlichting op non-verbaal gedrag. Richt je op meiden die wegstaren bij bepaalde onderwerpen, niet deelnemen aan discussies of alarmerende, verdachte uitspraken maken. Ga uit van je intuïtie, vaak kun je hier maar al te goed op vertrouwen.

Als je een mogelijk risicomeisje denkt ontdekt te hebben, zijn er verschillende manieren om hier mee om te gaan. Het kan gebeuren dat het meisje je na de voorlichting nog even wil spreken. Door de voorlichting kan het voor het meisje duidelijk zijn geworden dat zij mogelijk een relatie heeft met een loverboy of dat haar relatie er verdacht veel van weg heeft. Je kunt het meisje uitnodigen om bij 'Pretty Woman' langs te komen om er over te praten. Het meisje herkent/erkent tot op enige hoogte dat er wat fout zit in haar relatie. Wanneer je zelf een meisje hebt ontdekt die risicogedrag vertoont, hangt de benaderingswijze erg af van de band die je met de meiden hebt opgebouwd tijdens de voorlichting. Bij de kortdurende voorlichting heb je +/- een uur contact met de groep. Het is dan niet verstandig om een risico meisje rechtstreeks aan te spreken, dit kan haar juist afschrikken. Je kunt dan beter contact opnemen met een van haar begeleiders. Vaak staat de begeleider ook dicht bij het meisje dan dat jij staat, waardoor hij/zij het beter bespreekbaar kan maken.

Bij de lang durende voorlichting heb je 5 bijeenkomsten de tijd om een veilige sfeer te creëren en een band op te bouwen met de groep. Je kunt dan sneller de stap nemen om na de

voorlichting zo'n meisje bij je te roepen om haar uit te nodigen voor een gesprek bij 'Pretty Woman'.

Zie hiervoor ook bijlage 2: Slachtoffersignalen.

Tip: Houd rekening met de verschillende soorten etniciteiten en religies in de groep.

Evaluatie

Aandachtspunten

Evaluatie met de groep

Het is altijd goed om de meiden om feedback te vragen n.a.v. jouw voorlichting. Wat sprak hen aan? Wat sprak hen juist niet aan en waarom niet? Wat hebben zij opgestoken? Dit kan bruikbare feedback opleveren die je in de volgende voorlichtingen kan verwerken. Blijf ook na de voorlichting even hangen. Je geeft de meiden en de begeleiders/docenten de kans jou aan te spreken.

Evaluatie met begeleiders

Kijk of je na de voorlichting ook één van de begeleiders/docenten die de voorlichting bijgewoond heeft te spreken kan krijgen. Zij kennen de meiden waar voorlichting aan is gegeven en kunnen je vertellen of hem/haar iets is opgevallen. Ook kan diegene je vertellen hoe hij/zij denkt dat de meiden de voorlichting hebben opgepakt.

Daarnaast kun je een paar weken na de voorlichting een keer contact opnemen met één van de begeleiders. Zo kun je misschien horen of de voorlichting nog leeft onder de meiden. Praten ze er nog steeds over dan is dat natuurlijk een goed teken. De voorlichting heeft dan indruk op ze gemaakt.

Thema's binnen de voorlichting

Inleiding

Binnen het geven van voorlichting over misbruikrelaties onder meiden van 12 t/m 18 jaar zijn er thema's die specifiek behandeld kunnen worden. Deze thema's worden in dit hoofdstuk methodisch beschreven. Het zijn de thema's die deskundigen van belang achten om uit te lichten binnen de voorlichting die gegeven wordt. Het zijn hoofdthema's welke opgedeeld zijn in subthema's.

Thema: "Pretty Woman"

Aanbeveling

Ter introductie is het belangrijk om te vertellen wat 'Pretty Woman' doet, voor welke doelgroep 'Pretty Woman' werkt en welke functie je zelf binnen de instelling hebt. De introductie heeft verschillende functies binnen de voorlichting. Deze staan hieronder beschreven.

Hoofddoel

Het introduceren van de instelling 'Pretty Woman' bij de doelgroep en het uitbreiden van het netwerk bij de doelgroep.

Subdoelen

- Het introduceren van 'Pretty Woman'.
- Het introduceren van wie je bent en wat je doet.
- De doelgroep bewust te laten worden van het actueel zijnde van de loverboyproblematiek en van de instelling 'Pretty Woman' die deze problematiek wil tegengaan.
- Het uitbreiden van het netwerk bij de doelgroep: de doelgroep weet waar hij/zij terecht kan.
- Promotie van 'Pretty Woman'.
- De doelgroep bewust te laten worden van de realiteit/het fenomeen loverboys. Tevens kennis geven over "Pretty Woman" die deze problematiek tegen wil gaan.

Uitwerking

De doelgroepen waar 'Pretty Woman' zich op richt

- Minderjarige meisjes met risicovol gedrag, die een verhoogd risico lopen om in een misbruikrelatie terecht te komen.
- Praktiserende meisjes en ex-praktiserende meisjes tot 23 jaar. Praktiserend wil zeggen dat zij daadwerkelijk in de prostitutie werken of gewerkt hebben.

De methodiek die wordt gehanteerd bij Pretty Woman

De werkwijze van 'Pretty Woman' is laagdrempelig en outreachend. Vanuit "Pretty Woman" wordt gewerkt met de methodiek van Robin Norwood. Zie hiervoor de literatuursuggesties

Aanbod van Pretty Woman

- Individuele hulpverlening
- Groepshulpverlening
- Preventieve voorlichting
- Deskundigheidsbevordering

Tip: Deel na de voorlichting folders van 'Pretty Woman' uit en leg de nadruk op instellingen voor jeugdzorg waar ze anders terecht zouden kunnen.

Thema: “Misbruikrelaties/Loverboys”

Aanbeveling

Om de doelgroep bewust te laten worden van de loverboyproblematiek is het van groot belang om het fenomeen loverboy eerst goed uit te leggen. Wat is een loverboy, wat doet een loverboy, wat is zijn werkwijze, van welke afkomst is de loverboy, wie worden of zijn slachtoffer van loverboys....zijn vragen die van belang zijn om de doelgroep bewust te laten worden van de variatie binnen het werken als loverboy.

Hoofddoel

De doelgroep te kennen te geven wat loverboys zijn en welke werkwijzen ze hanteren. Door de doelgroep hiervan bewust te laten worden wordt het risico verkleind dat de doelgroep die voorgelicht wordt in een misbruikrelatie terecht komt.

Subdoelen

- De doelgroep handvaten geven om signalen op te vangen wanneer er sprake is van de loverboyproblematiek.
- Variatie binnen de werkwijze en het gedrag van loverboys uit te lichten.

Uitwerking

Wat zijn loverboys

Loverboys zijn meestal allochtone jongens die op een slinkse wijze minderjarige meisjes inpalmen. Ze gaan op zoek naar “vatbare” meiden en palmen deze in met allerlei dure cadeaus en allerlei beloftes. Op deze manier maken ze deze meiden vooral emotioneel, maar ook sociaal afhankelijk in een relatie. Deze relatie kan vaak een lange tijd duren (bijvoorbeeld een jaar), waarna ze uiteindelijk tot prostitutie worden gedwongen. Hierbij zijn bedreigingen en geweld aan de orde. De loverboys strijken hierdoor forse bedragen op, waardoor het “loverboy zijn” aantrekkelijk is.

Werkwijze loverboys

- *De ontmoeting:* De loverboy gaat op zoek naar meiden die in zijn profiel passen. Het gaat hierbij vaak om kwetsbare meiden. Hij doet dit op plekken waar veel meiden komen. Bijvoorbeeld bij scholen, jongerencentra, winkelcentra, internaten, etc. Wanneer de loverboy een meisje ziet dat voor hem interessant genoeg is, dan probeert hij contact te met haar te maken.
- *Indruk maken:* De loverboy probeert indruk te maken op het meisje. Hij doet dit door bijvoorbeeld op school te verschijnen in een mooie auto of met een mooie scooter. Hij probeert haar aandacht te krijgen met cadeautjes zodat zij gecharmeerd van hem raakt. Hij kan door haar veel aandacht te geven, bekijken of het meisje verliefd op hem kan worden. Als zijn pogingen op niets dreigen uit te lopen, gaat hij op zoek naar een ander slachtoffer.

- *Relatie aangaan:* Wanneer het meisje wel ingaat op de avances van de loverboy probeert hij een relatie aan te gaan met het meisje. Het meisje vindt alle aandacht geweldig, zeker wanneer zij dit thuis heeft moeten missen. Door de aandacht die ze krijgt, wordt ze verliefd op de loverboy. De loverboy probeert het meisje te isoleren van haar sociale contacten. Het meisje voelt zich in deze situatie echter geliefd en maakt zich geen zorgen. Hij belooft haar een gouden toekomst.
- *Seksueel contact:* Vrij vroeg gaat de loverboy met het meisje naar bed om haar nog afhankelijker te maken.
- *Grenzen verleggen:* De loverboy verzint verhalen waardoor het meisje haar grenzen verlegt. Door het meisje wijs te maken dat zij hem kan helpen (om bijvoorbeeld zijn schulden kwijt te raken) door met een andere jongen naar bed te gaan, verlegt het meisje haar grenzen.
- *Aanzet tot prostitutie:* In deze fase verzint de loverboy nog meer emotionele verhalen over bijvoorbeeld schulden om het meisje over te halen om te prostitueren. Wanneer het meisje weigert wordt zij in de meeste gevallen gedwongen door middel van fysiek geweld en emotionele manipulatie. Het meisje is nu zo afhankelijk dat zij niet meer bij hem weg kan of durft. Uiteindelijk belandt het meisje in de prostitutie omdat ze denkt dat ze bij niemand terecht kan.
- *Uitbuiting:* Tijdens het werk in de prostitutie wordt het meisje door haar loverboy sterk in de gaten gehouden. Wanneer zij werk weigert volgt er veel fysiek en emotioneel geweld. Voor het meisje is het erg moeilijk om zich los te maken van haar loverboy omdat ze eigenlijk niet meer zonder hem kan. Bovendien schaamt ze zich en heeft ze meestal een laag zelfbeeld opgebouwd wat niet bevorderend werkt voor de opbouw van een nieuw leven zonder haar loverboy.¹

Tip: Houd de trends van loverboys nauwkeurig in de gaten, zodat je een duidelijk beeld kan scheppen van de loverboy op dat moment.

Risicomeiden

De meeste slachtoffers van loverboys zijn vaak “meisjes met een laag zelfbeeld, die te maken hebben met een moeilijke gezinssituatie zoals conflicten met ouders, van huis weglopen, ervaringen met seksueel geweld en verwaarlozing. Het zijn meisjes die snakken naar aandacht en liefde. Voornamelijk Nederlandse en allochtone (Turkse en Marokkaanse) meisjes worden het slachtoffer van loverboys.²

Tip: Geef in de voorlichting duidelijk aan dat er geen prototype loverboy bestaat. Zowel qua uiterlijk, gedrag als werkwijze niet.

¹ Pretty Woman ‘Een beetje hulpverlenster, een beetje vriendin’, Leiden, juni 2004

² Jeugdwerkadviesbureau De Heuvel en Scala, Verslag van de werkconferentie over loverboys, Rotterdam, december 2003.

Thema: “Weerbaarheid”

Aanbeveling

In de voorlichting is het van belang om met de meiden te bespreken wanneer iemand risico loopt in een misbruikrelatie terecht te komen. Hiermee zullen ze bij zichzelf te rade gaan waar hun eigen grenzen liggen. Door bewustwording van de eigen grenzen leren de meiden dit ook eerder te bewaken. Belangrijk is het om binnen de voorlichting verschillende aspecten binnen het contact met mensen te bespreken. Wij raden aan om dieper in te gaan op onderstaande subthema's, aangezien grensoverschrijdend gedrag begint bij het eerste contact. De subthema's zijn:

- Weerbaarheid en vriendschap
- Weerbaarheid, verliefd zijn en relaties
- Weerbaarheid en seksualiteit

Hoofddoel

De meiden bewust te maken van hun eigen gedrag en de mogelijke gevolgen daarvan en daarnaast het signaleren door de voorlichter van risicomeiden binnen de doelgroep.

Subdoelen

- De meiden bewust te maken van hun eigen (risico)gedrag.
- De meiden bewust te maken waar eventuele grenzen liggen.
- De meiden kennis te geven van gevolgen n.a.v. grensoverschrijdend gedrag.
- Het signaleren van risicomeiden door de voorlichter.

Uitwerking

Weerbaarheid

Praat met de meiden over het begrip weerbaarheid. Het is voor veel meiden een vaag begrip. Je kunt ingaan op de volgende punten:

‘Als je weerbaar bent, kan je niets overkomen. Je weet daarnaast wat je wilt en ook wat je niet wilt. Je weet hoe je op lastige situaties moet reageren. Je weet je grenzen aan te geven’. Voor de meiden is dit vaak makkelijker gezegd dan gedaan. Gebruik daarom voorbeelden uit de praktijk waarin je eigen grenzen al snel verlegd worden.

Een voorbeeld dat hierbij gebruikt kan worden is: “Een jongen wil met je zoenen, maar eigenlijk wil jij niet met hem zoenen. Zoen je toch met hem?” Dit voorbeeld kan ook gebruikt worden in relatie met seks. Bijvoorbeeld: “Je vriend wilt seks met je, maar jij hebt geen zin. Doe je het dan wel voor hem?” Hierbij kan je nog aanvullingen geven, bijvoorbeeld door erbij te zeggen dat je vriend het anders uit zal maken. Maak duidelijk dat de meiden hun eigen grenzen kunnen leren kennen en laat mogelijke gevolgen zien van grensoverschrijdend gedrag. Ga in op de vragen die de meiden stellen. Door interactie kun je ook de risicomeiden binnen de groep signaleren. Het begrip weerbaarheid is uit te leggen aan de hand van de volgende thema's.

Weerbaarheid en vriendschap

Hoe belangrijk is vriendschap voor een meisje. Vertrouwt zij haar vrienden en wat doet ze allemaal voor haar vrienden. Je kan signaleren of zij risicogedrag vertoont, of zij luistert naar raad van haar vrienden en of zij kan steunen op haar vrienden. Dit is tevens aan te kaarten doormiddel van voorbeelden van vriendschappen en naar aanleiding van deze voorbeelden te vragen hoe de meiden op de situatie zouden reageren.

Weerbaarheid, verliefd zijn en relaties

Dit is een belangrijk onderwerp. Bij dit thema kan je ingaan op wat een meisje allemaal voor een jongen over heeft. Wat ze voor een jongen doet. Hoe ver ze gaat om de relatie te behouden. Wat vind zij normaal in een relatie. Hierbij kan je ook slaan en geweld binnen een relatie aan de orde laten komen. Is slaan binnen een relatie normaal? Met deze vraag kan je openen. Je kan dan ook verder doorvragen over wat een meisje normaal vind binnen een relatie.

Weerbaarheid en seksualiteit

Veel meiden verwarren seksualiteit met sex. Leg het begrip seksualiteit uit. Dit kan je doen aan de hand van het volgende citaat.

“Uiting van liefde en lust, een kwestie van geluk, van verdriet en wanhoop, van moraal en ethiek, hormonen, relaties en voortplanting.” Brugman, Goedhart, Vogels & van Zessen (1995). Jeugd en seks 95. Utrecht, SWP.

Tip: Vertel bovenstaande wel in eigen woorden.

Stel vragen over hoe de meiden seksualiteit beleven. Dit kan je doen door middel van de volgende vragen:

- Wat is seks? Is dat zoenen, pijpen, vingeren, geslachtsgemeenschap?
- Wanneer een meisje een kort rokje draagt, lokt zij dan een verkrachting uit?
- Hoe ben je maagd?
- Wat is het maagdenvlies?
- Hoe belangrijk is je maagdelijkheid?
- Wanneer een meisje met veel jongens zoent, of seks met hen heeft, is dat dan een slet? En hoe zit dat dan bij jongens?
- Welke voorbehoedsmiddelen zijn er?

Wees alert op signalen (ook non-verbale) van deelnemers die duiden op problemen met seksualiteit. Probeer deze signalen in de groep bespreekbaar te maken, maar forceer niet. Respecteer de grens van de deelnemer. Een veilige manier is het praten in algemene, indirecte termen of over iemand (fictief) die nare ervaringen heeft meegemaakt en naar een bepaalde hulpverlener is gegaan. Spreek eventueel na de les de deelnemer persoonlijk aan over datgene wat je opviel. Je kunt mogelijkheden vermelden waar jongeren naar toe kunnen gaan wanneer ze vragen of problemen hebben. Ken de sociale kaart en eventuele vertrouwenspersonen. Verwijs en ga niet zelf hulp verlenen.

Thema: “Voorbeelden uit de praktijk”

Aanbeveling

Om de voorlichting aan te laten sluiten op de doelgroep is het van belang om praktijkverhalen erbij te betrekken. Op deze manier kan de problematiek gevisualiseerd worden en gaat het leven bij de doelgroep. Het zorgt ervoor dat het beter is voor te stellen dat elk meisje de kans loopt in dezelfde valkuilen te stappen als het slachtoffer van het praktijkverhaal.

Hoofddoel

De voorlichting aan te laten sluiten op de doelgroep aan wie voorlichting gegeven wordt.

Subdoelen

- De voorlichting laten aansluiten op de belevingswereld van de meiden door een waar gebeurd verhaal te vertellen.
- Het visualiseren van de voorlichting.
- De meiden bewust te laten worden dat elk meisje in een misbruikrelatie terecht kan komen.
- De meiden tot inzicht te laten komen hoe een loverboy te werk gaat.
- De doelgroep bewust te laten worden van het actueel zijn van de loverboyproblematiek.

Uitwerking

Werk van te voren een waar gebeurd verhaal uit van een cliënt die elke fase binnen de werkwijze van een loverboy is doorgegaan. Daarnaast kunnen er ook meerdere verhalen door elkaar gebruikt worden om een thema te ondersteunen.

De waargebeurde verhalen zorgen ervoor dat de meiden zich alles beter kunnen voorstellen. Door middel van een verhaal uit de praktijk kun je veel discussies los krijgen. Ook kunnen de meiden zich beter voorstellen dat ook zij de kans lopen in een misbruikrelatie terecht te komen wanneer zij hun grenzen niet goed aangeven.

Tip: heb je zelf geen voorbeeld om te vertellen, dan kan je een voorbeeld nemen uit het boek van Terpstra & van Dijke. (2005) Loverboys, een publieke zaak, tien portretten. Amsterdam, SWP.

Thema: “Familie & netwerk”

Aanbeveling

Wat van groot belang is bij het geven van voorlichting over de loverboyproblematiek is de doelgroep bewust te laten worden wat het belang is van een netwerk van familie en vrienden. Daarbij is het handig om te vertellen hoe het in z'n werk gaat wanneer een meisje te maken krijgt met een loverboy. De loverboy zal immers met alle macht proberen om het meisje te laten breken met haar familie en vrienden. Daarnaast kan je de nadruk leggen op de instellingen waar de doelgroep terecht kan. Handig is om voor de voorlichting na te gaan welke instellingen in de regio waar u voorlichting geeft, zich bezig houden met jeugdzorg.

Hoofddoel

De doelgroep bewust te laten worden wat het belang is van een (uitgebreid) netwerk waaronder familie en vrienden.

Subdoelen

- De doelgroep bewust te laten worden van het belang van vriendschappen.
- De doelgroep bewust te laten worden van het terecht kunnen bij familie en vrienden wanneer er zich problemen voordoen.
- Het belang van het eigen netwerk uit te lichten door praktijkverhalen.
- Netwerkuitbreiding door kennis te maken met hulpverleningsinstellingen.

Uitwerking

Vriendschappen en familie

Vaak denken meiden die in aanraking zijn gekomen met een misbruikrelatie dat ze er alleen voor staan en durven uit schaamte geen hulp in te roepen. Het is juist belangrijk dat de jongeren in gesprek blijven gaan met volwassenen. Daarnaast is het belangrijk om duidelijk te vertellen bij wie de meiden terecht kunnen. Iemand die de meiden kunnen vertouwen, een vriendin, een buurvrouw een mentor, ‘Pretty Woman’. Benadruk daarnaast nog eens wat ‘Pretty Woman’ is en wat zij kan betekenen voor deze groep meiden.

Je kan een praktijkverhaal erbij betrekken over een meisje die in de handen van een loverboy terecht is gekomen, maar uiteindelijk een vriendin of nicht tegenkwam die haar wilde helpen. Je kan daarnaast een discussie op gang brengen bij de meiden over wat zij het belang vinden van- en binnen vriendschappen en familiebanden.

Instellingen

Door van te voren na te gaan waar de doelgroep terecht kan in haar stad of dorp, kun je hulpverleningsinstellingen binnen de voorlichting promoten. Op deze manier licht je de meiden ook preventief en praktisch voor.

Tip: Wijs een meisje erop dat zij er niet alleen voor staat, dat zij altijd wel ergens terecht kan en dat er altijd mensen zijn die haar willen helpen.

Vormen van voorlichting

Inleiding

Afhankelijk van wat het doel is van de voorlichting bepaal je welke vorm van voorlichting je kiest. Als je voorlichting geeft met alleen een signalerende functie dan maak je gebruik van een andere vorm van voorlichting, dan als de voorlichting een preventieve functie heeft. Hieronder staan verschillende vormen van voorlichting omschreven die gebruikt kunnen worden als (hulp)middel bij het geven van voorlichting over misbruikrelaties.

Open gesprekken

Doel: preventieve en signalerende functie.
Geschikt voor: kleinere groepen.

Voorlichting geven door middel van open gesprekken is een zeer geschikte vorm van voorlichting voor kleinere groepen met een maximum van 30 deelnemers. Bij deze vorm van voorlichting is het raadzaam dat de deelnemers in een cirkel zitten zodat ze elkaar kunnen zien. Hierdoor kan er genoeg interactie ontstaan om ervaringen, meningen, etc. met elkaar uit te kunnen wisselen.

Video

Doel: preventieve functie.
Geschikt voor: grotere groepen.

Gebruik van video's maakt de voorlichting interessant om bij te wonen. Voor meiden is dit zeer geschikt, omdat ze door middel van een video een goed beeld krijgen en kunnen visualiseren hoe een misbruikrelatie er uit kan zien.

Video's:

“Mijn vriend is een loverboy”
Uitzending van 't Zal je maar gebeuren. -
Hilversum : EO, 2002.

‘Uitzending Jong’
Uitzending tv-programma Jong 19 februari 2003
Hilversum : EO, 2003

“Loverboy” (Tv film)
Hilversum : VPRO, 2003. - video ; 85 min.
Uitgezonden op 12 april 2003

“Loverboys”
Uitzending van Zembla over loverboys. -
Hilversum : NPS, 2002. - video ; 20 min.
Uitgezonden: 12 april 2002 Ned.3

Door middel van een video kan de handelwijze van een loverboy in beeld gebracht worden. In combinatie met voorlichting kan eventueel een observatieopdracht worden uitgevoerd. Ook kunnen er aan de hand van de video verschillende stellingen behandeld worden.

Theater

Doel: preventieve functie.

Geschikt voor: grotere groepen.

Theater gecombineerd met mondelinge voorlichting is een vorm van voorlichting die zorgt voor een boeiende voorlichting. Het zorgt voor variatie en het is interessant om naar te kijken. Het zorgt tevens voor invalshoeken voor interactie met de doelgroep.

Er zijn op dit moment verschillende soorten theater die gebruikt worden bij het geven van voorlichting over misbruikrelaties, namelijk: Theater à la Carte en theater Thot, Klassekunst.

Theater à la Carte

Deze vorm van voorlichting is geschikt voor grotere groepen, tot 150 personen, van VMBO-scholen en ROC's en het duurt ca. 2 uur.

Theater à la carte heeft samen met diverse professionele instanties waaronder ook 'Pretty Woman' een voorlichtingsproject ontwikkeld "*Hoező 'lover' boys'?*".

Voorlichting wordt afgewisseld met theater; een indringende voorstelling over een meisje dat via haar vriendje in de prostitutie belandt.

"Wat doet zo'n mooi meisje als jij hier alleen? Je hebt toch wel een vriendje? Nee? Dat geloof ik niet, daar geloof ik niets van. Wil je wat van me drinken dan, meisje? Heb je ook nog een naam?"

De combinatie van voorlichting met theater geeft niet alleen inzicht in de problematiek, maar maakt ook dat de meiden zich kunnen inleven in het meisje.

Bron:

<http://www.theateralacarte.nl/loverboys.html>

Voor tips over de uitvoering van voorlichting in combinatie met theater à la carte, zie bijlage 3.

Theater Thot

Geschikt voor: meiden van 13 - 17 jaar.

Theater thot is een theaterproductie die gespeeld wordt in het midden van een klas. De productie bestaat uit een voorstelling en een verwerking. Het geheel duurt ongeveer 2 lesuren.

Inhoud:

Drie acteurs spelen het verhaal van Lisa, een meisje van 15 jaar die verliefd wordt op Mike. Haar vriendin, Marjon, begrijpt niet hoe Lisa aan die dure spullen en kleding komt en waarom

ze zo snel met die jongen naar bed gaat. Zij spreekt Lisa erop aan maar hun vriendschap komt hierdoor op gespannen voet te staan. De moeder van Lisa probeert haar eigen leven op orde te krijgen en heeft daardoor weinig aandacht voor Lisa. Hevige ruzies zijn het gevolg.

Door de reacties van Mike wordt deze kloof alleen maar groter en we zien hoe Mike ervoor zorgt dat Lisa steeds meer afhankelijk van zijn aandacht en ‘zorg’ wordt. Hij isoleert Lisa. Uiteindelijk vraagt Mike een wederdienst. Een vriend van hem wil een avondje met Lisa ‘stappen’ en zal Mike’s schulden kwijtschelden. Lisa wil graag iets terug doen. Maar ‘stappen’ blijkt ‘seks’ te betekenen. En deze ene keer is het begin van een fuik die zich steeds meer sluit. Uiteindelijk wordt Lisa met geweld tot seks met andere mannen gedwongen. Er is er maar één die hieraan verdient

Verwerking:

Na het spelen van het verhaal worden door de acteurs zeven stellingen behandeld. Via deze stellingen wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Wat gebeurt er met je als je verliefd wordt?
- Hoe weet je of iemand echt van je houdt?
- Hoe gaat een loverboy te werk?
- Waar herken je een loverboy aan?
- Hoe hadden de vriendin en moeder kunnen reageren?
- Wat had het slachtoffer zelf kunnen doen?

Na afloop krijgen alle leerlingen een flyer mee met de aandachtspunten, inzichten en handvatten nog een keer op een rij.

Bron: <http://www.xldeateliars.nl/thot/loverboys.html>

Testen

Doel: signalerende en preventieve functie

Geschikt voor: kleinere groepen; veilige groepen; alleen meiden.

Door middel van het in laten vullen van testen kunnen meiden een beeld krijgen over hoe zij over de liefde en relaties denken, waar hun grenzen liggen m.b.t. relaties en seksualiteit, etc..

Deze vorm van voorlichting is zeer geschikt als je met de voorlichting een signalerend effect wilt bereiken.

Er bestaan verschillende testen die gebruikt kunnen worden tijdens een voorlichting:

- “Hoe ideaal is jouw vriendje?”
- “Hoe ideaal is jouw vriendje ja nee?”
- “Waar je op kunt letten....”
- “Relatietest”

Deze testen zijn niet geschikt voor jongeren van een zeer laag niveau.

Voor de bovengenoemde testen, zie bijlagen.

Spellen

Doel: signalerende en preventieve functie.

Geschikt voor: kleinere groepen; alleen meiden.

Door middel van spellen kunnen meiden een beeld krijgen over hoe zij over de liefde en relaties denken, waar hun grenzen liggen m.b.t. relaties en seksualiteit, etc..

Deze vorm van voorlichting is zeer geschikt als je met de voorlichting een signalerend effect wilt bereiken.

Literatuursuggesties

Het kan je altijd helpen om als voorlichter meer te verdiepen in literatuur omtrent misbruikrelaties en/of over loverboys.

Hieronder vind je een overzicht die ook ons heeft geholpen meer te weten te komen over misbruikrelaties en loverboys.

- Terpstra & van Dijke. (2005) Loverboys, een publieke zaak, tien portretten. Amsterdam, SWP.
- Terpstra & van Dijke (2004) Publiek geheim: Jeugdprostitutie. Amsterdam, SWP.
- Venicz, I & Vanweesenbeeck, I. (1998) Aard en omvang van gedwongen prostitutie onder allochtone minderjarige meisjes. Utrecht, Nisso
- Gulp, van L & Timman, S. (1998) Kinderporno en kinderprostitutie in Nederland. Utrecht, Werkgroep kinderporno en kinderprostitutie in Nederland (Transact).
- S. Cox & J. van der Leer. (2002) Preventie en Hulpverlening Meisjesprostitutie; 6 projectbeschrijvingen. Den-Haag, VNG uitgeverij.
- Stephen Cremer. (1995) Aan de man brengen: Handboek seksuele voorlichting aan jongens. Utrecht, Rutgersstichting, SWP.
- Akker, van den. Mouthaan, M. (N.D.) Lespakket multiculturele seksuele voorlichting en vorming. Utrecht, GG & GD.
- Brugman, Vogels, van Zessen (1995) Jeugd en seks 95. Utrecht, SWP.
- Robin Norwood. (1985) Als hij maar gelukkig is. Antwerpen, Bosch&Keuning.
- Yvonne Keuls (1982) Het verrotte leven van Floortje Bloem. Baarn.

Internet:

- www.scalarotterdam.nl
- www.scharlakenkoord.nl
- www.fo-stvkennisnet.nl
- www.bewareofloverboys.nl
- www.lover-boys.nl

Bronvermelding

- Brugman, Goedhart, Vogels & van Zessen (1995). Jeugd en seks 95. Utrecht, SWP.
- Stichting Ambulante Jeugdhulpverlening Utrecht, Stede PPI en 'Pretty Woman'. Slachtoffersignalen.
- Terpstra & van Dijke. (2005) Loverboys, een publieke zaak, tien portretten. Amsterdam, SWP.
- Tettero E., "Pubers. Rondom het kind". Boom, 1992.
- TransAct. Signalen van kinderprostitutie en kinderporno.
- <http://www.theateralacarte.nl/loverboys.html>
- <http://www.xldeateliars.nl/thot/loverboys.html>

- M. F. Vos, "*Van plan tot uitvoering. Inleiding in de voorlichting en public relations*". Lemma BV Utrecht, 1997
- Fanny v. Heymann, "*Voorlichting aan individu en groep. Een handleiding voor gespreksvoering*". Dick Coutinho, Muiderberg/1988
- Tettero E., "*Pubers. Rondom het kind*". Boom, 1992
- Draaiboek 'Wijzer in de Liefde' GGD Nederland, 2005
- Ecpat Nederland, '*Stem van slachtoffers*', maart 2002
- Pretty Woman, 'Een beetje hulpverleenster, een beetje vriendin', Leiden, juni 2004
- Jeugdwerkadviesbureau De Heuvel en Scala, 'Verslag van de werkconferentie over Loverboys', Rotterdam, december 2003

Bijlagen

Bijlage 1: **Daderprofiel**

Het maken van een daderprofiel van de loverboy is complex.

Nu door de media en voorlichting steeds meer bekend raakt over loverboys spelen de loverboys hierop in. Zij veranderen hun werkwijze en strategieën en hiermee wordt nog eens bewezen dat de loverboy problematiek een trend is.

Niet elke mens is hetzelfde, dat geldt ook voor de loverboy en zijn gebruikte werkwijze om meiden te ronselen en de prostitutie in te krijgen.

Daarom willen we graag wijzen dat onderstaand daderprofiel één is die je als aanwijzing dient mee te nemen. Dit daderprofiel is geen leidraad om dé loverboy te kunnen signaleren. Met dit daderprofiel willen we de voorlichter helpen om een beeld van de loverboy zoals deze 'gemiddeld' is helder te krijgen.

Toch is er weinig bekend van de loverboy en de psychologie van de loverboy.

Wat drijft hen, wat is hun achtergrond, hun nationaliteit? Deze lijken vaak niet mee te spelen in het zijn van een loverboy en de gebruikte technieken van de loverboy.

Wel mag duidelijk zijn dat loverboys wel éénzelfde doel hebben en dat is de ander binnen een relatie te misbruiken voor zijn eigen doeleinden.

Dit kan op vele vlakken ontstaan en zich ontwikkelen.

De onderzoekers Terpstra en van Dijke hebben in 2005 tien daderportretten opgesteld. *Terpstra & van Dijke. (2005) Loverboys, een publieke zaak, tien portretten. Amsterdam, SWP.*

Deze portretten moeten inzichtelijk maken wat de loverboy dreef om loverboy te worden. Hoe de loverboy te werk is gegaan. Naar aanleiding van deze tien portretten hebben de onderzoekers getracht technieken gebruikt door loverboys te beschrijven. Deze zijn door de hulpverleners die werken met minderjarige meiden die in de prostitutie zitten of hebben gezeten als representatief beschouwd.

Deze technieken van loverboys zijn ook op te volgen als signaleringsprofielen van een mogelijke (misbruik)relatie van een minderjarig meisje met een loverboy.

Deze zijn bewerkt naar aanleiding van onze eigen bevindingen naar aanleiding van het lezen van literatuur over dit onderwerp. En door er veel met elkaar hierover te praten en verbanden te leggen.

Meiden krijgen cadeaus en aandacht:

Door attenties voelen meiden zich speciaal. De aandacht die zij krijgen maakt dat zij zich prettig bij hun 'vriend' voelen en verliefd raken.

Let wel er zijn gevallen bekend dat meiden onder dwang van een loverboy in de prostitutie heeft gewerkt maar dat zij nog nooit een cadeau hebben ontvangen van hun loverboy. De vele aandacht die meiden ontvangen van hun loverboy is vaak genoeg al een cadeau voor hen.

Loverboys werpen zich op als haar beschermer:

Loverboys zorgen voor meiden die zorg nodig hebben omdat zij dit thuis niet ontvangen. Loverboys werpen zich op als de beschermer van deze meiden en zij zijn hier zeker ontvankelijk voor.

Hierdoor maakt de loverboy de relatie speciaal, hij spreekt van een unieke relatie waar hij het meisje vertelt niet zonder haar te kunnen, aan haar kan hij zijn verhaal kwijt. Dit maakt ook dat het meisje zichzelf en de relatie speciaal gaat vinden.

De loverboy isoleert het meisje van vrienden en familie:

De relatie wordt specialer gemaakt. De loverboy weekt de meiden los van haar sociale omgeving die een controlerende functie uitoefent op de relatie. Deze controlerende functie kan de loverboy natuurlijk niet hebben omdat zij een klankbord kunnen vormen voor het meisje. De loverboy wil zijn 'vriendin' afhankelijk van hem maken.

Dit doet de loverboy door ruzies te veroorzaken tussen zijn 'vriendin' en haar vrienden en ouders.

Door het meisje te isoleren wordt zij emotioneel afhankelijk gemaakt van haar loverboy.

Let wel ook hier zijn gevallen bekend dat de loverboy juist de ideale schoonzoon speelde.

Het spreken over een gezamenlijke toekomstdroom

De loverboy belooft zijn 'vriendin' trouw en liefde voor altijd. Hij belooft haar te trouwen, huisje boompje beestje. Deze gezamenlijke toekomstdroom maakt hij voor de relatie belangrijk. "Als jij dit nu gaat doen, dat zal zoveel betekenen voor mij en voor onze relatie, stel je voor dat we straks..." Het samen opbouwen van een toekomst is vaak gebruikt door een loverboy om zijn 'vriendin' aan het werk te krijgen in de prostitutie.

Ook kan gebruik worden gemaakt van het overwicht die de loverboy op zijn 'vriendin' heeft en de macht van hem die zich binnen de relatie heeft ontwikkeld.

Onvoorspelbaar gedrag:

Het ene moment draagt de loverboy zijn 'vriendin' op handen. Het andere moment scheldt hij haar de huid vol. De loverboy ontpopt zich daarmee ook als violent-boy.

Het meisje blijft hierdoor wel de kant zien van de jongen op wie zij verliefd is geworden, een kant die zij graag zou willen blijven zien. Zij zal alles doen om die goede kant te blijven zien zelfs als ze daar haar grenzen voor moet verschuiven.

Goed uitzien, goede babbel:

Loverboys zien er vaak goed uit, zij hebben het uiterlijk waar meiden vandaag de dag voor zullen vallen. Dat betekent niet de gouden kettingen en dure kleding maar het gangbare uiterlijk waar meiden van nu op vallen.

De loverboy zal zich gedragen als de ideale metro man. De man die stoer is maar niet schroomt om over zijn eigen emoties te praten.

Lovergirls inzetten:

Veel loverboys zetten vrouwen in die andere meiden ronselen. De vrouwen die door de loverboy worden ingezet vertellen de jonge meiden over iets onschuldigs als striptease dansen en het geld wat ze daarmee kunnen verdienen. De ontelbare rijkdommen en positief getinte verhalen van een seksegenoot zijn voor veel meiden geloofwaardiger en kunnen hen over de streep trekken om voor één keer die ene grens over te gaan.

Tip: Er zijn verhalen bekend dat de loverboy zijn 'vriendin' niet in prostitutie dwong maar dat zij voor hem drugs smokkelde.

Tip: Hou de trends van de loverboy goed in de gaten. Het zijn slimme jongens die met hun tijd mee veranderen.

Bijlage 2: **Slachtoffer profiel**

Alle meisjes lopen risico, want elke puber wil graag aandacht en zich mooi voelen.

Toch lopen sommige meisjes meer risico dan anderen.

Slachtoffers van loverboys hebben gemeen dat ze:

- In de pubertijd zitten.
- Niet sterk in hun schoenen staan.
- Vaak uit gebroken gezinnen komen, waarin géén of een niet beschermende vader aanwezig was.
- een ontwrichte jeugd hebben gehad, bijvoorbeeld door mishandeling of seksueel misbruik.
- Meestal lager opgeleid zijn.

Dit is een profiel van een risico meisje. Er zijn meerdere profielen, zoals faseproblematiek, meisjes die getraumatiseerd zijn. Een profiel voor lichtverstandelijk gehandicapte meisjes en multi-problem meisjes.

Zie literatuurlijst voor informatie.

Bron: 'Pretty Woman'

In het kader van het project 'Beauty & the Beast' is een lijst van signalen van jongerenprostitutie opgesteld, die beroepskrachten behulpzaam kan zijn (voor lesmateriaal zie literatuurlijst onder Stade PPI). De signaleringslijst is samengesteld door de Stichting Ambulante Jeugdhulpverlening Utrecht, Stade PPI en 'Pretty Woman'.

Bij vermoedens over (gedwongen) prostitutie is het advies om te overleggen met een deskundig hulpverlener op dit gebied. Op basis hiervan kan een plan worden gemaakt om meer duidelijkheid te krijgen over het probleemgedrag en de aanpak daarvan. Interpretaties en gevolgtrekkingen vinden pas in een later stadium plaats.

Slachtoffers van een misbruikrelatie:

Je hebt verschillende soorten slachtofferprofielen; profielen van meisjes met de fasen problematiek, profielen van getraumatiseerde meisjes, profielen van licht verstandelijk gehandicapten meisjes en profielen van multi-problem meisjes.

Gedrag/houding ten opzichte van anderen

- heeft opeens afwijkende normen
- lijkt opeens alleen bezig te zijn met seks
- heeft plotseling belangstelling voor bepaalde jongens
- daagt uit
- reageert spanningen af
- heeft veel nieuwe contacten
- gaat om met 'ouderen'
- blowt, vertelt over gebruik
- stelt zich extra sociaal wenselijk op
- heeft weinig binding met thuis

Gedrag/houding ten opzichte van omstandigheden

- is snel wisselend qua emoties
- is weinig flexibel
- ziet niet in hoe zij situaties kan benaderen/veranderen
- heeft het idee 'dat overkomt mij weer'

Uiterlijk en fysieke gesteldheid

- ziet er vermoeid uit
- is vermagerd
- ziet er anders gekleed uit
- ziet er qua make-up anders uit
- ziet er juist heel verzorgd uit
- ziet er uitdagend uit
- heeft psycho-somatische klachten (geen direct aantoonbare lichamelijke oorzaak)
- (terugkomende) blaasontsteking
- zelfverwonding (verbergt dit angstvallig of loopt er juist mee te koop)

Houding ten opzichte van zichzelf

- lijkt geen eigen identiteit te hebben
- heeft een lage zelfwaardering
- heeft een weinig realistisch zelfbeeld (over-/onderschat zichzelf)
- is snel te beïnvloeden
- durft/kan geen grenzen aangeven
- voelt zich slachtoffer van bepaalde situaties, machteloos
- kan geen alternatieven bedenken
- is depressief

Gedrag (algemeen)

- ziet er anders uit dan voorheen
- eet slecht
- drinkt en/of blowt
- ziet er plotseling afwijkend uit
- gaat extreem vaak uit
- hangt veel op straat rond
- heeft veel geld/dure spullen
- is overdreven vrolijk (masker)
- trekt zich terug
- heeft plotselinge huilbuien
- heeft woede-uitbarstingen
- vertelt overdreven verhalen
- vertoont op verschillende plekken totaal ander gedrag
- gaat onregelmatig naar school, spijbelt, slechte prestaties
- heeft thuis veel problemen, vertoont wegloopgedrag
- is niet aanspreekbaar op gedrag

- vermijdt onderwerp prostitutie of projecteert op anderen

Signalen van gedwongen jongerenprostitutie lijken voor een deel op die van seksueel misbruik: elk seksueel (getint) gedrag dat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren. Hierbij is altijd sprake van machtsongelijkheid of afhankelijkheid tussen pleger en slachtoffer.

De Landelijke Werkgroep Kinderporno en Kinderprostitutie heeft de signalen van seksueel misbruik puntsgewijs verwoord (het gaat hierbij om de combinatie van signalen). Deze staan tezamen met signalen van kinderprostitutie en kinderporno genoemd in een folder, die verspreid wordt via TransAct, Postbus 1413, 3500 BK Utrecht, (030) 232 65 00, distributie@transact.nl.

Seksueel misbruik

Gedragssignalen:

- grote angst voor lichamelijk contact
- niet bij de leeftijd behorende kennis van seksualiteit
- seksualiserend gedrag
- plotselinge gedragsverandering
- concentratieproblemen
- van huis weglopen

Lichamelijke signalen:

- buikpijn
- pijn/bloed aan anus, vagina
- pijn in bovenbenen
- eetproblemen
- zelfverwonding
- seksueel overdraagbare aandoeningen, zwangerschap

Als signalen van jongerenprostitutie worden bovendien genoemd:

- veel schoolverzuim
- wegloupedrag
- vaak slaperig zijn
- over onverklaarbaar veel geld of nieuwe spullen beschikken
- erg gevoelig voor anderen zijn (bijvoorbeeld voor oudere mannen).

Bijlage 3: **Theater a la Carte**

In deze bijlage geven we een beschrijving over de theatervoorstelling “Nancy en haar loverboy” van Theater a la Carte. Deze theatervoorstelling met voorlichting beslaat ca. 90 minuten en wordt op locatie (op scholen) uitgevoerd.

Deze voorstelling is een samenwerkingsverband van Theater a la carte en ‘Pretty Woman’ Dit project richt zich voornamelijk op gemengde groepen leerlingen in het VMBO, speciaal voortgezet onderwijs en ROC’ s. Tevens is deze voorstelling deels aangepast ook bedoeld voor leerlingen in het HAVO en VWO onderwijs.

Om van deze theaterproductie een beschrijving te geven en hoe jij als voorlichtster daarop kan inspelen is gekozen omdat ‘Pretty Woman’ met haar voorlichting aan scholen van het VMBO altijd kiest voor Theater a la Carte als de school ook voor theater kiest.

Nancy en haar loverboy:

Deze voorstelling is een korte weergave van hoe een jong meisje door haar vriendje wordt geronseld en in de prostitutie terecht komt.

Deze theatervoorstelling wordt afgewisseld met een interactief gedeelte waarin een medewerkster van ‘Pretty Woman’ vragen beantwoordt en vragen stelt aan de leerlingen naar aanleiding van de gespeelde scènes.

De voorstelling begint met de eerste scène waarin Nancy vertelt over de relatie met haar moeder, die niet zo lekker loopt, school loopt ook niet lekker. Nancy kiest ervoor om overdag op straat te hangen. Als het regent gaat ze in de kroeg zitten en daar ontmoet ze haar loverboy. Nancy is op slag verliefd, een lieve jongen die lieve dingen tegen haar zegt en haar ook nog eens aandacht geeft die zij niet van haar moeder krijgt.

Als Nancy ook nog eens op slag ruzie krijgt met haar moeder die zegt dat niemand haar leuk vindt en Robert haar dus helemaal niet, belt Nancy radeloos Robert op.

Hij stelt voor dat zij wel bij hem in mag trekken.

De tijd daarna kan Nancy haar geluk niet op. Weekendjes weg naar Antwerpen, uit eten en bloemen volop.

Robert zijn geluk loopt terug als hij opbiecht dat dit mooie leven niet meer te bekostigen is. Nancy is ongerust, ze wil de jongen waar ze zoveel van houdt graag helpen. Robert weet wel een manier. Een vriend van hem geeft binnenkort een feest en misschien als Nancy lief tegen hem doet, dat die vriend Robert zijn schulden zal vergeten.

Hierna staat de voorlichter op het podium. “Kan jullie dit overkomen?”

Reacties uit het publiek zijn overwegend nee, natuurlijk niet.

De voorlichter vraagt hierop vaak naar de grenzen van ieder. “Zal iemand hier ooit een bank beroven.” Ook hier krijg je vaak een ontkrachtend antwoord op.

Op de vraag of iemand ooit wel eens wat heeft gestolen, blijkt dat pakjes kauwgom, of knikkers of luchtjes toch wel eens zijn mee genomen zonder te betalen. Vaak onder druk van vriendinnen of is het stoerdoenerij etc.

Als voorlichter wil je vooral benadrukken na deze scène dat jongeren prima hun grenzen kunnen stellen. Deze grenzen bewaken blijkt in de praktijk toch wat lastiger te zijn. Na enige doorvragen blijkt dat veel jongeren vaak hun grenzen verleggen. Dat Nancy een meisje met een laag zelfbeeld is, betekent niet dat meisjes die wel zeker van zichzelf zijn of dat beweren

te zijn, kunnen verzwakken voor de aandacht van Robert. Juist door dit soort aandacht en liefde worden die grenzen vaak verlegd.

Hierna volgt een scène waarin Robert uit legt hoe je ervoor kan zorgen dat een meisje verliefd wordt op je. “Wat helemaal werkt, als je haar zoent waar haar vriendinnen bij zijn.” Aandacht geven, cadeaus geven, alles wat meisjes graag willen hebben. Als ze eenmaal zo verliefd zijn, dan doen ze alles voor je, zelfs met iemand naar bed gaan voor geld, voor jou....”

De voorlichter vraagt hierop wat onze onzekerheden zijn. Heeft elke vrouw niet iets aan haar uiterlijk op te merken? Te dik, te dun, te korte benen waar zij zich niet zo bij prettig bij voelt? Vaak blijkt dat jongeren daadwerkelijk hun onzekerheden hebben, niks is zo fijn als de jongen waar jij verliefd op bent, je complimenten geeft en je zekerder laat voelen over jouw onzekerheden.

De volgende scène zien we Nancy die een beroep op de hulpverlening doet, maar deze lijkt niet op gang te willen komen. Of ze is te jong, of te oud..

Nancy blijft telefoontjes krijgen van Robert. Teruggaan naar haar moeder lijkt geen optie en haar vriendinnen, ach die heeft ze niet meer, sinds Robert sprak ze hen niet meer.

Robert blijft haar bellen en vragen of ze terug komt.

Nancy blijft sterk maar als ze nog eens goed haar situatie overziet, blijkt dat ze eigenlijk geen andere mogelijkheid heeft dan maar terug te gaan naar Robert. Ze schaamt zich en heeft ook schuldgevoelens, wie wil haar nou helpen?

“En ach, hij was ook wel eens lief, als ze hem niet tegen spreekt, dan slaat hij haar niet, we zijn toch verliefd, we komen er wel uit...” Nancy gaat terug naar haar loverboy.

De voorlichter vertelt over dat veel meisjes vaak geen andere keuze meer zien dan terug te gaan naar hun loverboy. Belangrijk is dat er plekken zijn waar meiden die hulp nodig hebben, of vriendinnen van deze meiden, terecht kunnen. Vaak is je verhaal kwijt kunnen of meer te weten komen genoeg. Het belangrijkste is ook dat ze er over blijven praten en dat er contact met deze meiden wordt gehouden.

Gevraagd wordt ook aan de groep of men weet waar zij terecht kunnen. Een mentor, een vertrouwenspersoon op school wordt genoemd. Als voorlicht(st)er moet je ook benadrukken dat ook andere instellingen die jongeren kunnen helpen, bureau Jeugdzorg of ‘Pretty Woman’ (als je voorlichting geeft in en rondom Utrecht).

In de volgende scène vertelt Robert dat hij zijn zusje van 13 jaar een dagje mee uit neemt naar een pretpark. Het valt hem op dat ze veel aandacht krijgt van jongens. Hij ziet zijn zusje onder de aandacht helemaal opbloeien. Robert raakt hierdoor geërgerd. Wat kan er wel allemaal niet gebeuren met zijn zusje als zij zich laat inpalmen met zo’n jongen, hij weet hoe ze zijn, hij is zelf zo...

Als voorlichter vraag je hierna aan het publiek of Robert zijn geweten hier lijkt op te spelen. Daar lijkt het wel op, maar alleen omdat het nu allemaal dichtbij komt. Hij ziet zijn eigen zus en stelt haar voor met een loverboy en hij beseft wat voor kwaad jongens kunnen doen.

Hierin leeft het thema loverboys voor veel jongens op, hun zus kan het ook overkomen. En wat zullen zij daarvan niet vinden? Hieruit kan je een pittige discussie krijgen en wordt er vaak van de jongens gevraagd uit zichzelf te reageren. Wat zou jij doen als je zusje dat zou overkomen? Wat vind je van zo’n jongen? Hiermee haal je de loverboy problematiek zo dichtbij, doordat bijvoorbeeld hun zusje ermee in aanraking kan komen.

In de hierna volgende scène zien we Nancy achter het raam staan. Ze wenkt naar de toeschouwers en laat zien hoeveel geld zij vraagt aan haar potentiële klanten.

Als voorlichter vraag je aan de zaal wat zij van het werk vinden van Nancy. Heeft ze rijkdom, verdient ze geld, ze lijkt een glamoreus leven te leiden. Is ze gelukkig?

Als voorlichter vraag je dan aan de zaal hoe zij zichzelf zien over tien jaar, hoe zien zij hun geluk vervuld? Vaak zal gereageerd worden met huisje boompje beestje. Niet met achter het raam staan. Als voorlichter wil je benadrukken hoe belangrijk het is aan je eigen ideaalbeeld vast te houden. Stel je grenzen, maar bewaak ze ook goed.

Als paaldansen niet erg is en je daar bakken met geld mee kan verdienen, waarom zou je dan niet de prostitutie in gaan? Blijf bij je eigen grenzen stil staan en de keuzen die jij maakt. Dit maakt je namelijk weerbaar tegen een mogelijke misbruikrelatie.

Bijlage 4

Hoe ideaal is jouw vriendje? Meerkeuze.

Hoe ideaal is jouw vriendje.....?

- Als zijn vrienden erbij zijn, doet hij vaak onaardig
- Hij praat vaak negatief over zijn ex-en
- Hij is niet echt geïnteresseerd in je leven en je bezigheden
- je weet weinig over je vriendje (school, werk, familie, vrienden, vrije tijdsbesteding)
- Als je geen zin hebt in seks dringt hij vaak toch verder aan
- hij komt vaak te laat, of helemaal niet opdagen
- hij gaat wel eens vreemd
- hij scheld je soms uit
- hij slaat wel eens of dreigt daarmee
- hij verbiedt je dingen (korte rokjes, make-up, met jongens praten)
- hij heeft veel geld, terwijl je niet weet hoe hij daar aan komt

Bijlage 5

Hoe ideaal is jouw vriendje? Ja/nee.

Hoe ideaal is jouw vriendje.....?

1. Ook als zijn vrienden erbij zijn doet mijn vriendje aardig	ja/nee
2. Hij praat respectvol over zijn ex-en	ja/nee
3. Hij is geïnteresseerd in mijn leven en mijn bezigheden	ja/nee
4. Ik weet bijna alles van mijn vriendje (school, werk, familie, vrienden, vrije tijdsbesteding)	ja/nee
5. Als ik geen zin heb in seks dringt hij ook niet verder aan	ja/nee
6. hij komt zijn afspraken na	ja/nee
7. hij is trouw	ja/nee
8. hij behandelt mij met respect	ja/nee
9. hij gebruikt geen geweld	ja/nee
10. laat mij mezelf zijn	ja/nee

Bijlage 6
Relatietest

Relatietest

Je hebt een vriendje en bent stapel verliefd op hem. Maar hoe weet je nou of hij de ware is en geen player? En hoe zit het met jou? Weet jij wat je wilt in een relatie? Wat vind jij belangrijk? Doe de test en je weet het!!!

1. Je kent je vriendje net en hij overlaad je met dure cadeaus . Je denkt:
 - a. Je voelt je in de zevende hemel met al die aandacht.
 - b. Je vindt het erg lief van hem, maar ook een beetje overdreven. Je koopt de volgende dag ook iets duurs voor hem zodat je je niet schuldig hoeft te voelen.
 - c. Je zegt dat je het erg lief vindt, maar dat je liever niet hebt dat hij je zulke dure cadeaus geeft.

2. Je vriend rijdt in een erg dure auto. Je vraagt je af hoe hij aan het geld komt. Wat doe je?
 - a. Je vraagt het gewoon aan hem.
 - b. Je vraagt niets, je wilt niet dat hij boos op je wordt.
 - c. Je probeert er via via achter te komen.

3. Je vriend wil seks, maar jij hebt eigenlijk niet zo'n zin.
 - a. Je vertelt hem dat je niet zo'n zin hebt.
 - b. Je hebt seks, omdat je geen nee tegen hem durft te zeggen.
 - c. Je verzint een smoes om er onderuit te komen.

4. Je moet naar school, maar je vriend stelt voor samen een dagje naar het strand te gaan.
 - a. Eigenlijk wil je liever naar school, maar je wilt niet tuttig overkomen, dus ga je mee.
 - b. Je zegt hem dat je liever naar school gaat.
 - c. Je verzint dat je vandaag een erg belangrijk gesprek hebt op school waar je echt niet onderuit kan

5. Je vriend is vreemdgegaan.
 - a. Je vergeeft hem, hij zegt namelijk dat hij het nooit meer zal doen en dat jij de enige echte voor hem bent.
 - b. Je maakt het uit, vreemdgaan is voor jou de grens.
 - c. Je hebt knallende ruzie en gaat samen door een dal, maar het komt uiteindelijk weer goed.

6. Je vriend wil liever niet dat je korte rokjes draagt.
 - a. Je draagt alleen rokjes als hij er niet bij is, zodat hij er niet achter komt.

- b. Je draagt geen rokjes meer. Je vindt het lief dat hij zo jaloers is; "Dit moet wel echte liefde zijn!!".
 - c. Je draag gewoon korte rokjes, hij moet je maar nemen zoals je bent.
7. Je vriend doet vaak lullig als zijn vrienden erbij zijn.
- a. Je hebt het er maar niet over, straks doet hij nog lulliger.
 - b. Je gaat dan weg en huilt uit bij een vriendin.
 - c. Je zegt tegen hem dat je zijn gedrag niet leuk vindt.
8. Je vriend heeft weinig interesse in je.
- a. Je denkt; "Ach, zo zijn jongens nou eenmaal".
 - b. Je bespreekt het met hem; jij vindt interesse in elkaar namelijk een belangrijk onderdeel van verkering hebben.
 - c. Je zegt niks, want je wilt niet zeurderig overkomen.
9. Je vriend zit je te pushen om een keer drugs te gebruiken.
- a. Je hebt er eigenlijk geen zin in, maar doet het toch om niet truttig over te komen.
 - b. Je zegt tegen je vriend dat je zelf uitmaakt of je wel of geen drugs gebruikt.
 - c. Je doet het, omdat je er wel nieuwsgierig naar bent, maar je voelt je er niet prettig bij omdat hij zo aandringt.
10. Je vriendinnen waarschuwen je voor je vriend.
- a. Je denkt; "Wat een bitches!! Ze zijn gewoon jaloers". Voorlopig hoef je ze even niet te zien.
 - b. Je zegt dat ze zich met hun eigen zaken moeten bemoeien, maar je denkt toch na over wat ze zeggen.
 - c. Je vraagt je vriendinnen wat ze precies bedoelen.
11. Je vriendje zit in geldnood en weet manier om veel te verdienen. Je moet hiervoor wel uit de kleren. Wat doe je?
- a. Je zegt dat je daar geen zin in hebt en je vraagt je af waar hij het lef vandaan haalt om zo iets te vragen.
 - b. Je doet het voor je vriendje.
 - c. Je doet het niet, maar probeert een andere manier te verzinnen om aan geld te komen.
12. Je vriend wil alles samen met je doen.
- a. Jij wilt ook alles samen met hem doen.
 - b. Jij vindt ook je vrienden, vriendinnen en familie belangrijk dus leg je hem uit dat je ook wel eens iets zonder hem wilt doen.
 - c. Je zou eigenlijk ook wel eens wat apart willen doen, maar durft dat niet te zeggen.
13. Je zou naar de film gaan met je vriendinnen, maar je vriend wil dat gezellig met hem thuis tv gaat kijken.
- a. Je verzint een smoes en gaat toch met je vriendinnen naar de film.
 - b. Je blijft thuis, want je hebt geen zin in ruzie met je vriend.
 - c. Je gaat met je vriendinnen naar de film en legt je vriend uit dat zij ook belangrijk

voor je zijn.

14. Je vriend zit in geldnood en vraagt of hij €150,- van je kan lenen. Zoveel geld heb je niet. Wat doe je?
- Je zegt hem dat je het geld niet hebt.
 - Je verzint een smoes en leent het zelf bij je ouders.
 - Je steelt het voor hem.
15. Je vriend kan erg kwaad worden en af en toe ben je best bang voor hem.
- Je hebt het hierover met iemand die je vertrouwd.
 - Je praat erover met hem, als het niet beter wordt maak je het uit. Je wilt geen vriend waar je bang voor bent.
 - Je blijft bij hem en hoopt dat het beter wordt.

De punten.....

1. a = 2 b = 1 c = 0
2. a = 0 b = 2 c = 1
3. a = 0 b = 2 c = 1
4. a = 2 b = 0 c = 1
5. a = 2 b = 0 c = 1

6. a = 1 b = 2 c = 0
7. a = 2 b = 1 c = 0
8. a = 1 b = 0 c = 2
9. a = 2 b = 0 c = 1
10. a = 2 b = 1 c = 0

11. a = 0 b = 2 c = 1
12. a = 1 b = 0 c = 2
13. a = 1 b = 2 c = 0
14. a = 0 b = 1 c = 2
15. a = 1 b = 0 c = 2

Even rekenen en dan de uitslag!!

0 - 10 punten

Jij kan goed je grenzen aangeven in een relatie. Je weet wat je wilt en kan dit ook duidelijk maken aan je vriend. Jij laat niet met je sollen. Als dingen je niet bevallen, praat je erover met je vriend. Dat is een goede basis voor een fijne relatie, ga zo door!!

10 - 20 punten

Af en toe vind je het moeilijk om nee te zeggen. Je verzint soms liever een smoes dan dat je ruzie met je vriend maakt. Probeer jezelf serieus te nemen als iets niet goed voelt. Als iets je niet bevalt zeg dat dan tegen je vriend, je zult zien dat je jezelf dan prettiger zult voelen in je relatie. Als je vriendje je niet serieus neemt, kan je je afvragen of hij wel zo'n leuke jongen is.

20 - 30 punten.

Ai, jij kunt erg moeilijk nee zeggen. Je doet bijna alles zoals je vriend het wil. Probeer er achter te komen waarom je het zo moeilijk vindt om voor jezelf op te komen. Ben je niet tevreden over jezelf? Ben je bang voor je vriend? Voel je je alleen? Heb je vaker moeite met 'nee' zeggen? Als je eenmaal in een relatie zit waar je slecht voor jezelf op kan komen is het erg moeilijk daar zelf verandering in te brengen. Praat erover met iemand die je vertrouwt en zoek hulp. Er zijn mensen die je kunnen helpen meer zelfvertrouwen te krijgen en die je kunnen leren hoe je aangeeft dat je iets niet wilt.

Als je hulp wilt waar kun je dan terecht??

Een goede eerste stap is om te gaan praten met iemand die je vertrouwt. Dat kan een vriendin

zijn, een broer of zus, je ouders, de buurvrouw, je mentor, de moeder van je vriendin. Het maakt niet uit wie, als je je maar prettig voelt bij deze persoon.

Op elke school is een vertrouwenspersoon of leerlingbegeleider. Zij zijn ervoor om je te helpen bij problemen. Zij hebben een geheimhoudingsplicht en zullen geen stappen ondernemen als jij dat niet wil (of je moet echt gevaar lopen).

Je kunt gaan praten met je huisarts. Ook hij heeft een geheimhoudingsplicht. Hij kan je bijvoorbeeld doorverwijzen naar een Bureau Jeugdzorg. Daar heb je dan gesprekken met iemand over je problemen.

Je kunt de kindertelefoon bellen. Zij luisteren naar je problemen of vragen. Je hoeft je naam niet te noemen als je dat niet wil en het gratis nummer komt niet op de telefoonrekening. Je kunt elke dag bellen van 2 uur 's middags tot 8 uur 's avonds. Ook in het weekend en op feestdagen.

En.....**je kunt natuurlijk contact opnemen met Pretty Woman!** Wij zijn er voor meiden die moeite hebben hun grenzen aan te geven in relaties. Heb je vragen over relaties? Heb je wel eens tegen je zin seks gehad? Ben je wel eens bang voor je vriend? Of wat voor probleem dan ook... Wij denken graag met je mee en proberen samen met jou naar oplossingen te zoeken. Je kunt ons op werkdagen bellen op **030 -231 7100** of mailen **prettywoman@stade.nl**